

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 002324 15 Uvp
Banja Luka, 13.2.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Vesne Antičić, kao predsjednice vijeća, te Smiljane Mrše i Strahinje Ćurkovića kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Mire Mačkić, u upravnom sporu po tužbi G. B., T. K. P. I K. broj ..., koga zastupa gradonačelnik M. M. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 29.9.2014. godine tužene Regulatorne ... R. S., T., ulica S. broj ..., u predmetu obračuna neovlašćeno utrošene električne energije, odlučujući o zahtjevu tužene za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 002324 14 U od 21.4.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 13.2.2018. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom u stavu 1. izreke uvažena je tužba i poništen uvodno označeni akt tužene, kojim je odbijen kao neosnovan zahtjev tužioca za osporavanje osnova za obračun neovlašćeno utrošene električne energije na mjernom mjestu MZ D. B., identifikacioni broj ..., te je naloženo MH ERS MP AD „Trebinje“ – ZDP „Elektro Bijeljina“, AD „Bijeljina“, RS „Elektrodistribucija“ Bijeljina, da sačini novi obračun neovlašćeno utrošene električne energije na mjernom mjestu MZ D. B., identifikacioni broj ..., na način da obračunsku snagu utvrdi množenjem nazivnog dozvoljenog strujnog opterećenja provodnika ... preko kojeg je izvršena neovlašćena potrošnja sa nominalnim naponom i tako sačinjen obračun dostavi podnosiocu zahtjeva, uz odredbu da svaka stranka snosi svoje troškove postupka. Stavom 2. izreke presude je odbijen zahtjev tužioca za naknadu troškova sudske takse na tužbu i presudu, uz obrazloženje da su od plaćanja takse oslobođene jedinice lokalne samouprave primjenom odredaba člana 10. stav 1. tačka b) Zakona o sudskim taksama („Službeni glasnik RS“ broj 73/08, 49/09 i 67/13), pa da tužilac nema troškova po tom osnovu.

Uvaženje tužbe i poništenje osporenog akta sud je obrazložio stavom da tužena nije dokazala ko se smatra obveznikom plaćanja naknade po osnovu neovlašćeno utrošene električne energije, pa da je u osporenom aktu zbog nepotpuno i nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja materijalno pravo nepravilno primijenjeno.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužena pobija njenu zakonitost zbog nepotpuno i nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja, bitne povrede pravila postupka i pogrešne primjene odredaba materijalnog prava. Navodi da je osporenim aktom odlučeno o predmetu spora u smislu da je bilo neovlašćene

potrošnje električne energije kao osnova za obračuna naknade za neovlaštenu potrošnju; da je utvrđeno da je bilo neovlaštene potrošnje i da je obračun sačinjen u skladu sa odredbama člana 89. – 92. Opštih uslova za isporuku i snabdjevanje električnom energijom („Službeni glasnik RS“ broj 90/12 – u daljem tekstu: Opšti uslovi), a Opšti uslovi su doneseni na osnovu člana 23. alineja 6. i člana 74. Zakona o električnoj energiji („Službeni glasnik RS“ broj 8/08 - 01/11). U tom smislu da je utvrđeno da je protivna strana uredno ispunila svoju obavezu isporuke električne energije na ovom mjernom mjestu, a tužilac bez obzira da li je lice u ugovornom odnosu ili stvarni korisnik električne energije je dužan da plati preuzetu električnu energiju; da se kod pitanja neovlašćene potrošnje električne energije moraju razlikovati dvije vrste odgovornosti krivična i imovinska koje ne isključuju jedna drugu. U postupku je na nesumnjiv način utvrđeno da je mjesna zajednica u smislu odredbi Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik RS“ broj 101/04), u sastavu tužioca koji je obveznik plaćanja računa po osnovu utrošene električne energije za mjesne zajednice, a samim tim i računa za neovlašćenu utrošenu električnu energiju. Ovo znači da bez obzira što su prostorije mjesne zajednice davane u zakup ili korišćenje D. k. ili F. k., da je u tom slučaju nastao pravni odnos između zakupodavca i zakupoprimca, a ne između zakupoprimaca i distributera – snabdjevača električnom energijom. Dodaje da sud pobijanom presudom nije utvrdio niti obrazložio da je rješenje tužene nezakonito u smislu odlučivanja o upravnoj stvari, već je poništio rješenje odlučujući o pitanjima građansko pravne prirode o kojima u upravnom postupku nije ni odlučivano. Predložio je da se zahtjev uvaži i pobijana presuda ukine.

U odgovoru na zahtjev tužilac je istakao da je tužilac bilo da je lice u ugovornom odnosu ili stvarni korisnik električne energije, dužan da plati preuzetu električnu energiju, samo u slučaju da je tužena dokazala ko je stvarni korisnik. U tom smislu su pobijanom presudom pravilno navedeni propusti tužene u pogledu utvrđivanja relevantnih činjenica tokom postupka koji je vođen pred tuženom, tako da tužena ne može pobijati presudu zbog nepravilno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja koje je sama propustila da utvrdi. Predložio je da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11- u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Iz činjenica utvrđenih u provedenom upravnom postupku, a sadržanih u obrazloženju osporenog akta i pobijane presude proizlazi da je „Elektro–Bijeljina,, RJ „Elektrodistribucija“ Bijeljina dana 28.8.2013. godine, izvršila kontrolu mjernog mjesta, gdje je kao krajnji kupac upisana MZ D., adresa D. B., kada je konstatovana potrošnja električne energije bez mjernih uređaja ili mimo njih, sa napomenom da se električnom energijom napaja dio objekta. Zapisnikom od 28.8.2013. godine, o utvrđivanju neovlašćene potrošnje električne energije za kupca MZ D.. D. B. je konstatovano da je neovlašćena potrošnja električne energije ostvarena na način da je prije strujnih mjernih transformatora spojen provodnik ... čiji je drugi kraj spojen na osigurače snage ..., odakle je dalje odveden provodnik presjeka ... do mjernog uređaja broj ..., sa stanjem brojčanika ...; da na mjernom uređaju u trenutku kontrole nije bilo poklopca; da se na ovaj način napajaju električnom energijom prostorije mjesne zajednice, sala D. k. i prostorije F. k., da objekat ima fasadu bez izolacije i da je električna energija korišćena u svrhu grijanja; da iz obračuna neregistrovane električne energije „Elektro Bijeljina“ broj ... od 29.8.2013. godine proizlazi da isti iznosi ukupno 34.366,80 KM, koji iznos je upisan i u poreskoj fakturi broj ...; da u spisu postoje računi za isporučenu električnu energiju za određeni period 2013. godine te kamatni listovi za isti period sa upisanim kupcem

MZ D. B. za period januar – novembar 2013. godine; da ne postoji ugovor o priključenju objekta MZ D. B., niti ugovor o snabdjevanju električnom energijom između snabdjevača ZDP „Elektro -Bijeljina“ AD „Bijeljina“ i krajnjeg kupca MZ D. B., a kojim ugovorom se regulišu uslovi kupoprodaje električne energije između dvije ugovorne strane, način obračuna, plaćanja, obaveze krajnjeg kupca, period važenja ugovora, a sve prema odredbama Opštih uslova.

S obzirom da između distributera i krajnjeg kupca nije zaključen ugovor o snabdjevanju električnom energijom, sud je u pobijanoj presudi zaključio da se saglasno odredbi člana 70. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima ugovorne strane ne mogu prinuditi na izvršenje obaveze koja nije obuhvaćena ugovorom, te da je tužilac istakao da se radi o višenamjenskom objektu, u kome su različiti potrošači električne energije i tužilac, koji je izmirivao račune za utrošenu električnu energiju i bez postojanja ugovora o priključenju krajnjeg kupca, za vrijeme dok je postojala redovna potrošnja električne energije. Međutim, s obzirom da je došlo do neovlašćene potrošnje električne energije i sačinjen obračun neovlašćene potrošnje na iznos od 34.366,80 KM, ta činjenica po ocjeni suda predstavlja vid sankcije prema tužiocu koji se osnovano poziva da ne postoji ugovor sa krajnjim kupcem i na činjenicu da se radi o višenamjenskom objektu pa se sa sigurnošću ne može utvrditi ko se smatra obveznikom plaćanja neovlašćeno utrošene električne energije.

Odredbom člana 89. stav 1. Opštih uslova propisano je da se pod neovlašćenom potrošnjom električne energije podrazumijeva potrošnja: b) kada krajnji kupac svojim djelovanjem onemogućava pravilno registrovanje preuzete električne energije i snage i g) samovoljno skidanje ili oštećenje plombe mjernog uređaja koji se nalazi u posjedu krajnjeg kupca pri čemu krajnji kupac nije obavijestio distributera o oštećenju.

Tužena nije dokazala da je tužilac preduzimao neovlašćene radnje budući da se radnjama oštećenja mjernog mjesta i onemogućavanja pravilnog registrovanja električne energije stiču obilježja posebnih krivičnih djela, koja se gone po službenoj dužnosti. Nije sporno da tužilac nema zaključen ugovor sa distributerom, što nije relevantna činjenica za donošenje pravilne odluke u ovoj upravnoj stvari. Odlučna činjenica za donošenje zakonite odluke u konkretnom slučaju je ko je stvarni korisnik isporučene električne energije. U tom pravcu nižestepeni sud konstatuje da iz spisa upravnog predmeta proizlazi da se u objektu MZ D. B. nalaze dva mjerna mjesta i to: ... preko kojeg se napaja električnom energijom D. k. i mjerno mjesto ... preko kojeg se napaja kancelarija MZ D. B., a sva utrošena električna energija se fakturiše na jednom računu pod brojem krajnjeg kupca Prema navedenom, sud pravilno zaključuje da u postupku nije na nesumnjiv način utvrđeno da je tužilac stvarni korisnik električne energije u periodu koji je obuhvaćen neovlašćenom potrošnjom, u kom slučaju bi distributer bio ovlašćen da od njega zahtjeva ispunjenje obaveze plaćanja obračunatog iznosa neovlašćeno preuzete električne energije, a shodno odredbi člana 48. stav 2. Zakona o zaštiti potrošača („Službeni glasnik RS“ broj 6/12).

U skladu sa navedenim pravilno je sud u pobijanoj presudi našao da je činjenično stanje nepotpuno i nepravilno utvrđeno, jer na pouzdan način nije utvrđeno ko je stvarni korisnik neovlašćeno utrošene električne energije. Zbog propusta u pogledu utvrđenih činjenica, tužena nije dokazala da je tužilac stvarni korisnik potrošnje električne energije u navedenom iznosu, zbog čega je pravilno tužba uvažena i osporeni akt poništen uz uputu da se u ponovnom postupku otklone uočeni propusti i nedostaci. Navedene razloge kao pravno valjane prihvata ovaj (Vrhovni), sud, zbog čega se navodi tužene ukazuju neosnovanim.

Iz iznijetih razloga, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi nisu ostvareni razlozi iz odredbe člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tužene odbija kao neosnovan na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. ZUS.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednica vijeća
Vesna Antičić

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić